

Abenduaren 29ko 6/2006 Foru Araua, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzkoa

(BAO, Abenduaren 30koa)

11. artikulua. Errentak esleitzea.

1. Sozietate zibilen -nortasun juridikoa izan ala ez-, banatu gabeko herentzien, ondasun komunitateen eta Zergei buruzko Foru Arau Orokorrak 34. artikuluko 3. idatz-zatian jasotako gainerako entitateen errentak bazkide, oinordeko, komunero edo partaideei esleituko zaizkie, hurrenez hurren, foru arau honen IV. tituluko VI. kapituluaren 2. atalean ezarritakoari jarraituz.

2. Errentak esleitzeko araubidea ez zaie Eraldaketarako Nekazaritza Sozietateei aplikatuko, hauek Sozietateen gaineko Zerga ordainduko baitute.

3. Errentak esleitzeko araubidean dauden entitateak ez dira Sozietateen gaineko Zergari lotuta egongo.

4. Errentak egozteko araubidea ez zaie aplikatuko testamentu-ahalordearen bidezko jarauntsiei, ahalordea erabili bitartean; izan ere, halakoek foru arau honen 12.6. artikuluan ezarritakoaren arabera ordainduko dute zerga.

12. artikulua. Errentak indibidualizatzea.

1. Errenta bat zergadunak lortutakotzat joko da errentaren jatorri edo iturriaren arabera, senar-emazteen edo izatezko bikotearen araubide ekonomikoa, halakorik bada, zeinahi dela ere.

2. Etekina jasotzeko eskubidea sortu duenari egotziko zaizkio bakar-bakarrak lanaren etekinak. Alabaina, foru arau honen 18. artikuluko a) idatz-zatian aipatzen diren prestazioak, euren alde aitortuak dituzten pertsona fisikoei egotziko zaizkie.

3. Jarduera ekonomikoen etekinak jarduera horiei atxikitako produkzio bideak edo giza baliabideak ohikotasunez, pertsonalki eta zuzenean bere kabuz antolatzen dituenak lortutakoak direla jotzen da.

Bestelako frogarik ezean, baldintza horiek jarduera ekonomikoen titular gisa ageri diren pertsonak betetzen dituztela joko da.

4. Kapitalaren etekinak, Ondarearen gaineko Zerga arautzen duen foru arauko 7. artikuluan ezarritakoaren arabera, etekin horiek sortzen dituzten ondare elementuen, hau da, ondasun edo eskubideen titular diren zergadunei egotziko zaizkie.

5. Ondare irabazi eta galerak, Ondarearen gaineko Zerga arautzen duen foru arauko 7. artikuluan ezarritakoaren arabera, irabazi eta galera horiek sortzen dituzten ondare elementuen, hau da, ondasun edo eskubideen titular diren zergadunei egotziko zaizkie.

Justifikatu gabeko ondare irabaziak, aitortutako ondasun edo eskubideen titularren arabera egotziko dira.

Aldez aurreko eskualdaketa batetik eratorzen ez diren ondasun eta eskubideen eskurapenak ondasun eta eskubide horiek lortzeko eskubidea duen edo zuzenean irabazi dituen pertsonaren ondare irabazitzat hartuko dira.

6. Ordenatzaile ahala erabiltzearen zain dauden jaraunspenei dagozkien errentak jaraunspeneko ondasunen gozamendunei eratzikiko zaizkie, haien jatorriaren arabera. Aurreko 3. idatz-zatian xedatutakoa gorabehera, ekonomi jardueren etekinak haien gozamendunei egotziko zaizkie etekin gisa.

Gozamen eskubiderik ez duten ondasun edo eskubideei dagokienez, errentak jaraunspenari berari eratzikiko zaizkio eta zerga-ordainketa Bizkaiko Lurralde Historikoko Zerga Sistema Euskadiko Foru Zuzenbide Zibilaren berezitasunetara moldatu duen urriaren 15eko 7/2002 Foru Arauko II. tituluan ezarritakoaren arabera egingo da.

Euskadiko Foru Zuzenbide Zibilari buruzko uztailaren 1eko 3/1992 Legeko 104. artikuluan ezarritako ezkontza ondoko erkidegoaren errentak ordenatzaile ahala erabiltzearen zain daudenean, erdi bana eratzikiko zaizkie ezkontide alargunari eta ordenatzaile ahal erabiltzearen zain dagoen jaraunspenari, aurreko bi paragrafoetan ezarritako erregelaren arabera.

Aurreko paragrafoan jasotakoa maiatzaren 7ko 2/2003 Legean ezarritakoaren arabera osatutako izatezko bikoteei aplikatuko zaie, bikote-lagunek ezarritako ondare araubide ekonomikoari 3/1992 Legean agindu hori aplikatzekoa bazaio.

37. artikulua. Norberaren kapitala gainontzekoei lagatuz lortutako etekinak.

1. Kapital propioak hirugarrenei lagaz lortutako etekintzat hartuko dira mota guztietako kontraprestazioak, horien izendapena edo izaera edozein izanik ere, diruzkoak izan edo gauzazkoak izan (esaterako, interesak eta lagapenaren ordainsari gisa itundutako beste edozein ordainketa mota), bai eta besteren kapitalen erakarpena eta erabilpena adierazten dituen eskualdaketa, itzulketa, amortizazio, truke edo bihurtetatik datozen kontraprestazioak ere.

2. Bereziki, halakotzat hartuko dira hauek:

- a) Edozein giro tresnatakit datozen etekinak, merkataritzako eragiketek sortutakoak barne, endosatzen edo eskualdatzen den unetik aurrera, non eta endosua edo lagapena ez den gauzatzen zuzkitzaile edo hornitzaileen kredituaren ordainketa gisa.

- b) Mota guztietako finantza erakundeetako kontuetatik datorren kontraprestazioa, horren izendapena edo izaera edozein izanik ere, aktibo finantzarioen eragiketetan oinarritutakoak barne.

- c) Aldi baterako aktibo finantzarioak berrerosteko itunaz lagatzeko eragiketetatik datozen errentak.

- d) Entitate finantzario batek bere titulartasuneko kreditua erabat edo zati batean eskualdatu, laga edo transferitzearen ondorioz ordaindutako errentak.

3. Baloreak eskualdatu, itzuli, amortizatu, trukatu edo bihurtuz gero, etekintzat hartuko da baloreen eskualdatze, itzultze, amortizatze, trukatze edo bihurtze balioaren eta eskuratze edo harpidetze balioaren arteko diferentzia.

Truke edo bihurtze baliotzat hartuko da jasotzen diren baloreen balioa.

Eskuratze eta besterentez gastu osagarriak, era berean, etekina kuantifikatzeko konputatuko dira, behar bezala frogatzen badira.

Aktibo finantzarioak eskualdatzetik datozen etekin negatiboak zergadunaren ondarean mantentzen diren aktibo finantzarioak eskualdatu ahala integratuko dira, zergadunak aktibo finantzario homogeneouskoak eskuratu dituenean eskualdaketa horien aurreko edo ondorengo bi hilabeteetan.

4. Zergadunaren heriotzaren zioz artikulua honetan aipatutako besteren kapitalaren erakarketa eta erabilera ordeztzen dituzten aktiboen irabaziz eskualdatzen direnean, ulertuko da ez dagoela higikorren kapitalaren etekinik.

Aurreko paragrafoan xedatutakoa irabazizko eskualdaketa komisarioak ordenatzaile ahala edo oraingo eraginkortasuneko oinordetza-tituluren bat erabiltzearen ondorioz gertatzen denean ere aplikatuko da. Ondore hauetarako, oinordetza-titulua dira Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergari buruzko Foru Arauko 3. artikuluan ezarritakoak.

Aurreko paragrafoan aipatu diren oraingo eraginkortasuneko oinordetza-tituluen bidezko irabazizko eskualdaketa, besteren kapitalaren erakarketa eta erabilera ordeztzen dituzten aktiboen eskualdatzaileari dagokionez eskuraketa-balioa, hurrengo eskualdaketatarako, dohaintza-emaileak dohaintza-hartzaileari ematean dutena izango da, dohaintza-hartzaileak aktiboak dohaintza-emailea hil aurretik eskualdatu ezean. Izan ere, hala gertatzen bada, dohaintza-hartzailea dohaintza-emailearen lekuan subrogatuko da aktibo horien balio eta eskuraketa-datei dagokienez, eta honek oraingo eraginkortasuneko oinordetzako itunaren aurretik izan dituenak atxikiko ditu.

38. artikulua. Kapitalizazio eragiketetatik, bizi edo elbarritasun aseguruaren kontratuetatik eta kapital ezarpenen errentetatik datozen etekinak.

1. Halakotzat hartzen dira kapitalizazio eragiketetatik edo bizitza aseguru edo elbarritasun aseguruaren kontratuetatik lortutako diruzko edo gauzazko etekinak, non eta ez diren lan etekin gisa zergapetu behar foru arau honek 18.a) artikuluan jasotakoaren arabera. Bereziki, erregela hauek aplikatuko zaizkie kapital higikorraren etekin horiei:

a. Kapital geroratua jasotzen denean, jasotako kapitalaren eta ordaindutako primen arteko diferentzia izango da kapital higikorraren etekina.

b. Biziarteko errenta berehalakoan kasuan, ez badira herentzia, legatu edo beste edozein ondorengotza-tituluren bidez eskuratuak, kapital higikorraren etekintzat hartuko da portzentaje hauek urteko zenbateko bakoitzari aplikatuz ateratzen den emaitza:

- %40, jasotzailea 40 urtetik beherakoa denean.

- %35, jasotzailea 40 eta 49 urte bitartekoa denean.
- %28, jasotzailea 50 eta 59 urte bitartekoa denean.
- %24, jasotzailea 60 eta 65 urte bitartekoa denean.
- %20, jasotzailea 66 eta 69 urte bitartekoa denean.
- %8, jasotzailea 70 urtekoa edo hortik gorakoa denean.

Errenta eratzerakoan errentadunak zenbat urte duen kontuan hartuta aplikatuko dira portzentajeak, eta errentaren indarraldi osoan mantenduko dira aldatu gabe.

c. Aldi baterako errenta berehalakoen kasuan, ez badira herentzia, legatu edota beste edozein ondorengotza-tituluren bidez eskuratuak, kapital higikorren etekintzat hartuko da portzentaje hauek urteko zenbateko bakoitzari aplikatuz ateratzen den emaitza:

- i. %12, errentaren iraupena bost urte edo txikiagoa denean.
- ii. %16, errentaren iraupena bost urtetik gorakoa eta hamar urtekoa edo hortik beherakoa denean.
- iii. %20, errentaren iraupena hamar urtetik gorakoa eta hamabost urtekoa edo hortik beherakoa denean.
- iv. %25, errentaren iraupena hamabost urtetik gorakoa denean.

d. Errenta geroratuak, biziartekoak edo aldi baterakoak jasotzen direnean, ez badira herentzia, legatu edota beste edozein ondorengotza-tituluren bidez eskuratuak, kapital higikorren etekintzat hartuko da aurreko b) eta c) letretan jasotako portzentajeak urteko zenbateko bakoitzari aplikatuz ateratzen den emaitza, errenta eratu arte lortutako errentagarritasunaren zenbatekoa gehiturik; errenta hori arauz zehazten den moduan kalkulatu da. Errentak dohaintzaz edo doan eta inter vivos egindako beste edozein negozio juridiko bidez eskuratu direnean (salbu oraingo eraginkortasuneko oinordetza-tituluak), kapital higikorren etekina izango da, bakar-bakarrik, aurreko b) eta c) letretan jasotako dena delako portzentajea urteko zenbateko bakoitzari aplikatuz ateratzen den emaitza.

Aurreko paragrafoan jasotakoa jasota ere, zergaren oinarri ezargarran integratuko dira kapital higikorren etekin gisa, arauz finkatzen den moduan, foru arau honek 18.a) artikuluan aipatutakoak ez diren eta haien indarraldian aseguru kontratuaren hornidurretan inolako mobilizaziorik izan ez duten bizi edo elbarritasun aseguruari buruzko kontratuen onuradunek errenta moduan jaso dituzten erretiro eta elbarritasun prestazioak, horien zenbatekoa kontratua dela-eta ordaindutako prima baino handiagoa den momentutik aurrera. Errentak eskuratu badira dohaintzaz edo doan eta inter vivos egindako beste edozein negozio juridiko bidez (salbu oraingo eraginkortasuneko oinordetza-tituluak), aldiz, oinarrian integratuko dira prestazio horiek errenten eraketa uneko balio aktuariala baino handiagoak direnean. Kasu horietan, ez dira aplikatuko aurreko b) eta c) letretan jasotako portzentajeak. Erretiro prestazioen kasuan araubide

hau aplikatuko bada, beharrezkoa da aseguru kontratua gutxienez erretiro data baino bi urte lehenago hitzartu izana.

e. Herentzia, legatu edota beste edozein ondorengotza-tituluren bidez eskuratu ez diren aldi baterako edo biziarteko errenten kasuan, errenta erreskate eskubidea erabiltzean iraungi denean, kapital higikorren etekina kalkulatzeko, erreskatearen zenbatekoari batu behar zaizkio momentu horretara arte ordaindutako errentak eta, ondoren, baturatik kendu behar dira ordaindutako primak eta Paragrafo honen aurreko letren arabera kapital higikorren etekin gisa zergapetu diren diru kopuruak. Errentak dohaintzaz edo doan eta inter vivos egindako beste edozein negozio juridiko bidez eskuratuak badira (salbu oraingo eraginkortasuneko oinordetza-tituluak), gainera, errentak eratu arte metatutako errentagarritasunaren zenbatekoa kenduko da.

f. Kapital moduko prestazioak aurreikusten dituzten bizitza edo elbarritasun aseguruak, kapital hura biziarteko edo aldi baterako errentak eratzera zuzentzen denean, aurreko d) idatz-zatiaren lehen paragrafoan jasotakoaren arabera zergapetuko dira, betiere bihurtzeko aukera hori aseguru kontratuan jasotzen bada, Inoiz ez da aplikatuko idatz-zati honetan jasotakoa, kapitala edozein bitarteko erabiliz jartzen denean zergadunaren eskura.

2. Kapital ezarpenetik datozen biziarteko edo aldi baterako errenten kasuan, non eta ez diren eskuratu herentziaz, legatuz edo beste edozein ondorengotza-titulu bidez, kapital higikorren etekintzat hartuko da aurreko Paragrafoko b) eta c) letretan bizitza aseguruaren kontratuetatik datozen biziarteko edo aldi baterako errenta berehalakoetarako jaso diren portzentajeak urteko zenbateko bakoitzari aplikatuz ateratzen den emaitza.

43. artikulua. Kasu bereziak.

1. Hurrengo kasuetan ez da aldaketarik izango ondarearen osieran:

- a) Gauza erkidea zatikatzen denean.
- b) Irabazpidezko ondasunen sozietatea edo ondasunen foru komunikazioa desegiten denean, ezkontzako partaidetzako araubide ekonomikoa azkentzen denean eta izatezko bikote baten ondare-araubide ekonomikoa azkentzen denean, baldin eta aurreko ondare-araubide ekonomikoetako bat itundu badute.
- c) Ondasun erkidegoak desegitean edo erkideak banantzen direnean.

Idatz-zati honetan aipatzen diren kasuek ezingo dute inola ere ekarri jasotako ondasunen edo eskubideen balioa eguneratzea.

2. Hurrengo kasuetan ez da egongo ondare irabazi edo galerarik:

- a) Kapital murrizpenetan. Kapital murrizpenak, edozein xede duela ere, balore edo partaidetzak amortizatzea dakarrenean, eskuratutako lehenak joko dira amortizatutzat, eta hauen eskurapen balioa proportzionalki banatuko da zergadunaren ondarean segitzen duten gainontzeko balore homogeneoen artean. Kapital murrizpenak ez badie zergadunaren balore edo partaidetza guztiei maila berean eragiten, lehenago eskuratutakoei dagokiela ulertuko da.

Kapital murrizketaren xedea ekarpenak itzultzea denean, honen zenbatekoak edo jasotako ondasun edo eskubideen merkatuko ohiko balioak gutxitu egingo du ukitutako baloreen edo partaidetzen eskuraketa balioa, aurreko lerroaldeko arauekin bat etorriz, baliogabetu arte. Gerta litekeen soberakina kapital higikorren etekin gisa integratuko da eta edozein motatako entitateen fondo propioetan parte hartzeagatik lortu dela joko da. Integrazioa jaulkipen primen banaketarako ezarritako era berberari jarraikiz egingo da, kapital murrizpena banatu gabeko mozkinen ondorio denean izan ezik. Horrelakoetan, kontzeptu honengatik jasotzen diren kopuru guztiak foru arau honek 36. artikuluko 1. paragrafoko a) idatz-zatian xedatutakoaren arabera zergapetuko dira. Ondore hauetarako, kapital murrizketak, helburua gorabehera, lehenbizi banatu gabeko mozkinetatik ez datorren sozietate-kapitalaren zatiari eragingo dio, hura baliogabetu arte.

- b) Zergadunaren heriotzaren ondorioz egiten diren dohaineko eskualdaketetan, dohaineko eskualdaketa hori komisarioak testamentu-ahalordea erabilita edo unean bertan eragina daukan oinordetza-titulu bat dela bide egiten denean ere.

Ondore hauetarako, oinordetza-tituluak dira Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergari buruzko Foru Arauko 3. artikuluan ezarritakoak.

48. artikulua. Kostu gabeko eskualdaketak.

Eskurapena edo eskualdaketa kostu gabekoa denean, aurreko artikuluko arauak izango dira aplikagarriak, eta balio bakoitzaren benetako zenbatekotzat Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergaren arauak aplikatuz ateratako balioak hartuko dira.

Foru arau honetako 43. artikuluko 2. paragrafoko b) idatz-zatian aipatu diren unean bertan eragina duten oinordetza-tituluen bidezko dohaineko eskualdaketetan, ondasunen eskuraketa balioa, hurrengo eskualdaketetarako, dohaintza-emaileak dohaintza-hartzaileari ematean ondasunek dutena izango da, dohaintza-hartzaileak ondasunak dohaintza-emailea hil aurretik eskualdatu ezean. Izan ere, hala gertatzen bada, dohaintza-hartzaileak dohaintza-emailearen lekuan subrogatuko da ondasun horien eskuraketa balio eta datei dagokienez, eta dohaintza-emaileak unean bertan eragina duten oinordetzako itunaren aurretik izan dituenak atxikiko ditu.

Foru arau honen 43. artikuluko 2. paragrafoaren c), d) eta f) idatz-zatietan aipatutako kostu gabeko eskualdaketetan, dohaintza-hartzailea dohaintza-emailearen lekuan subrogatuko da ondasunen eskurapen balio eta datei dagokienez.

49. artikulua. Berariazko balorazio arauak.

1. Ondarearen balioa honako arrazoiengatik aldatzen denean:

- ñ) Ondasunen foru komunikazioari loturiko ezkontideen ondasunak edo ezkontideek ekarritakoak besterentzeak eragiten duenean. Ezkontzak bere hartan dirauela, foru komunikazioaren araubidepeko ezkontide baten ondasun bat eskualdatzen bada, irabazia edo galeraren zenbatekoa ondasunaren titular den ezkontidearen errentan zenbatuko da, haren eskuraketa balioaren eta eskualdaketa balioaren arteko diferentzian.

Aurrez hildako ezkontidearen ondasun bat, foru komunikazioa dela bide, beste ezkontideari adjudikatzen bazaio ezkontza desegitean, azken honek eskualdatzen duenean ondasunaren eskuraketa balioa, ondare irabazia edo galera kalkulatzeko, aurrez hildako ezkontideak eskuratu zuenean zeukana izango da, edo ezkontza egin zenean zeukana, geroago gertatu bada.

Tratamendu bera ezarriko zaie izatezko bikoteei, izatezko bikotearen ekonomi araubidea foru komunikazioarena bada.

- o) Testamentu-ahalardea baliatzearen zain dagoen jaraunspen bateko ondasunak besterentzeak eragin badu, ondare irabazia edo galera kalkulatzeko, testamentu-ahalardea baliatzean ondare elementuak izan duen balioa hartuko da eskuraketa baliozat.

XIII. TITULUA.

ONDARE ERANTZUKIZUNA ETA ZEHAPEN ARAUDIA.

118.artikulua. Zergadunaren ondare erantzukizuna.

Zerga honengatik sortutako zerga zorrek eta, hala badagokio, zerga zehapenek Kode Zibilaren 1365. artikuluan aipatutakoen izaera bera izango dute. Ondorioz, irabazpidezko ondasunen bitartez, edo irabazitako ondasunen bitartez, foru komunikazioko araubide pekoak izanez gero, kitatuko dira ezkontideetako batek Foru Aldundiarekiko hartutako zor eta, hala badagokio, zigor horiek, foru arau honen 101. artikuluko 5. paragrafoan baterako tributaziorako jasotakoa eragotzi gabe.

Aurreko paragrafoan jasotakoa izatezko bikoteei aplikatuko zaie, bikote-lagunek ezarritako ondare araubide ekonomikoari Kode Zibilaren agindu hori aplikatzekoa bazaio.